

Evaluering av nasjonale kompetansetjenester 2015

Kriterier i denne evalueringen bygger på regelverk fastsatt i forskrift om godkjenning av sykehus, bruk av betegnelsen universitetssykehus og nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten av 17. desember 2010, kapittel 4, og tilhørende veileder om Godkjenning av nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten, sist revidert 1. mai 2014.

Navn på tjenesten:	Nasjonal kompetansetjeneste for amming														
Lokalisering:	Oslo universitetssykehus HF														
Tjenestens innhold: Nasjonale kompetansetjenester er et virkemiddel for å bygge opp og spre kompetanse innenfor et spesifikt fagområde. Det skal utarbeides en kort beskrivelse (inntil 100 ord) av tjenestens innhold, formål og avgrensning. Beskrivelsen skal være forståelig for brukere og publikum generelt.															
<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Ja</th> <th>Nei</th> <th>Ikke oppgitt</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?</td> <td>X</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>					Ja	Nei	Ikke oppgitt	Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?	X						
	Ja	Nei	Ikke oppgitt												
Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?	X														
Kommentar: Det er forutsatt at alle godkjente nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten er kjent og likeverdig tilgjengelig for alle potensielle brukere. Dette omfatter både pasienter, pårørende helsepersonell og publikum for øvrig. Som ledd i dette er det utarbeidet en beskrivelse av den enkelte godkjente nasjonale tjeneste. Tjenestens beskrivelse er revidert i 2015.															
Kvalitetssystem: Formålet med å etablere en nasjonal kompetansetjeneste, er å utvikle og heve kvaliteten på de leverte tjenestene i hele utrednings- og behandlingsforløpet. For å kunne ivareta dette skal nasjonale kompetansetjenester etablere system for å kunne overvåke behandlingsresultater innenfor kompetansetjenestens ansvarsområde. Dette kan gjøres for eksempel ved bruk av medisinske kvalitetsregistre og biobanker mv.															
<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Ja</th> <th>Nei</th> <th>Ikke oppgitt</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Er det etablert et system for å overvåke behandlingsresultater?</td> <td></td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Er det knyttet kvalitetsregister eller biobank til tjenesten?</td> <td></td> <td>X</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>					Ja	Nei	Ikke oppgitt	Er det etablert et system for å overvåke behandlingsresultater?		X		Er det knyttet kvalitetsregister eller biobank til tjenesten?		X	
	Ja	Nei	Ikke oppgitt												
Er det etablert et system for å overvåke behandlingsresultater?		X													
Er det knyttet kvalitetsregister eller biobank til tjenesten?		X													
Kommentar: Det fremgår ikke av årsrapport om tjenesten har etablert et system som kan overvåke utvikling innenfor tjenestens ansvarsområde og om tjenestens virksomhet påvirker amming.															

I årsrapport vises det til en rekke «Kvalitetsverktøy». Denne listen må gjennomgås og kvalitetssikres. Direktoratet minner om at det kun er Helsedirektoratet som utgir nasjonale faglige retningslinjer.

Forskning:

Nasjonale kompetansetjenester skal delta i forskning og etablering/oppbygging og deltagelse i nasjonale og internasjonale forskningsnettverk.

Den fremste oppgaven til en kompetansetjeneste er å bygge opp og spre kompetanse. Denne kompetansen må bygge på kunnskap som er vitenskapelig dokumentert. Slik kunnskap fremskaffes gjennom forskning, kunnskapsoppsummeringer og medisinsk metodevurdering m.m. I og med at det primære mål er å bygge opp kompetanse i andre regioner, er det viktig at disse trekkes med i forskningssamarbeid og faglige nettverk.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Drives det forskning ved tjenesten?	X		
Er det etablert forskningsnettverk hvor andre regioner inngår?	X		

Kommentar:

Tjenesten viser til tre publiserte artikler og at det pågår 2 forskningsprosjekter. Disse forskningsprosjektene involverer kun egen region.

Det fremgår at tjenesten har som mål i 2016 å etablere et forskningsnettverk hvor alle helseregioner deltar.

Kompetansespredning:

En nasjonal kompetansetjeneste er i første rekke etablert for å bygge opp og spre kompetanse. Dette skal skje innenfor en rimelig tidshorison. For å oppnå ønsket effekt innenfor en tidsplan, kreves et systematisk arbeid. Alle nasjonale kompetansetjenester skal derfor utarbeide en plan for kompetansespredning. En slik plan skal bygge på en analyse/karlegging av behov og virkemiddel, og er et verktøy til å oppnå tjenestens resultatmål.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Har tjenesten utarbeidet en plan for kompetansespredning?	X		

Kommentar:

Det fremgår at tjenesten har utarbeidet en plan for kompetansespredning. Det fremgår ikke hvordan denne planen er utviklet.

Tjenesten deltar i undervisning av helsepersonell og tilbyr videreutdanning i ammeveiledning. Tjenesten driver i tillegg veiledning/rådgivning ifm telefon og mailhenvendelser. Tjenesten har egen nettside.

Det fremgår av årsrapporten at tjenesten bruker mye ressurser på kompetansespredning i alle helseregioner. Ifm dette arbeidet har tjenesten begynt å stille krav om lokale faglige bidrag ved kurs. Dette for å stimulere til egen aktivitet.

Resultatmål:

Nasjonale kompetansetjenester etableres for å bygge opp og spre kompetanse innenfor et spesifikt fagområde innenfor en rimelig tidshorisont. Kompetansetjenesten skal utarbeide resultatmål for de oppgaver som er tillagt tjenesten og et system for å dokumentere oppnådde resultat. Resultatmål for tjenesten skal være operasjonaliserbare og skal kunne måles.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det utarbeidet resultatmål for tjenesten?	X		

Kommentar:

Det fremgår at det er utarbeidet resultatmål for tjenesten. Det etterlyses fortsatt et mer overordnet resultatmål.

Som det fremgår i beskrivelsen av tjenesten er det et overordnet mål for alle nasjonale kompetansetjenester at det skal bygges opp kompetanse ute i helsetjenesten som kan danne grunnlag for faglige nettverk innenfor tjenestens ansvarsområde og som kan videreføre kompetanseoppbyggingen regionalt og lokalt. Målet er at tjenestens virksomhet skal ivaretas og videreføres av faglige nettverk i hver helseregion.

Referansegruppe:

Det skal oppnevnes en faglige referansegrupper for alle nasjonale tjenester. Gruppens fremste oppgaver er å bidra til at de nasjonale tjenestene blir drevet i tråd med intensjonen og at de avgir årlig rapportering fra sitt arbeid. Oppgaver, sammensetning og funksjon fremgår av referansegruppens mandat og regelverk for ordningen.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det oppnevnt referansegruppe til tjenesten?	X		
Har referansegruppen godkjent tjenestens årsrapport?	X		
Representerer leder av referansegruppen en annen helseregion enn den region hvor tjenesten er lokalisert?	X		
Er alle helseregioner representert i referansegruppen?	X		
Har referansegruppen brukerrepresentasjon?	X		
Er det vurdert deltagelse fra andre aktører i referansegruppen?	X		

Kommentar:

Tjenestens faglige referansegruppe har godkjent årsrapporten.

Referansegruppen etterlyser sterkere fokus på tiltak i primærhelsetjenesten for å øke kunnskap om amming. Utover dette er referansegruppens rapport svært kortfattet og gir ikke et bilde av hvordan den nasjonale kompetansetjenesten ivaretar sitt ansvar med å bygge opp kompetansen i helseregionene.

Denne nasjonale tjenesten ble etablert fordi helseregionene mente at det var behov for å bygge opp kompetanse i helseregionene og i helsetjenesten for øvrig. Referansegruppens tilbakemelding er viktig for å kunne fastslå om tjenesten fungerer i tråd med intensjonen og at kompetanseoppbyggingen i den enkelte helseregion og i helse- og omsorgssektoren skjer i tråd med plan og resultatmål for tjenesten. Det etterlyses derfor en bedre og mer utfyllende tilbakemelding fra referansegruppen.

Helsedirektoratets vurdering og anbefaling:

Helsedirektoratets vurdering er basert på opplysninger gitt i årsrapport fra tjenesten og kommentarer gitt av den faglige referansegruppen. Vurderingstema bygger på regelverk for ordningen.

Det vises til kommentarer gitt for det enkelte punkt i denne evalueringen og den tilbakemelding som ble gitt ved evalueringen for 2014.

En nasjonal kompetansetjeneste i spesialisthelsetjenesten er etablert for å bygge opp og spre kompetanse innenfor et spesifikt fagområde innenfor en rimelig tidshorisont. Et overordnet mål for nasjonale kompetansetjenester er å bygge opp faglige nettverk i alle helseregioner slik at disse kan videreføre tjenestens oppgaver og ivareta forskning og kompetanseutvikling selv.

Denne tjenesten ble etablert i 1999. Det synes fortsatt uklart hva som er tjenestens overordnede resultatmål og hva som må til for at arbeidet med å spre kompetanse om amming kan overføres til faglige nettverk i helseregionene. Hvilken kompetanse er det som mangler ute i helsetjenesten og når ser en for seg at dette resultatmålet kan nås?

Direktoratet minner om at det i tråd med regelverk for etablering og drift av nasjonale tjenester er varslet at det skal gjennomføres en mer helhetlig gjennomgang av nasjonale tjenester i 2017. Tjenestens oppfyllelse av krav iht regelverk og dokumentert effekt av tjenesten vil være sentralt for denne gjennomgangen.

Konklusjon: Tjenesten anbefales videreført med de kommentarer som fremgår over.

250416 ari